[Tại sao Washington thất bại trong cuộc chiến kinh tế chống Iran và Nga]

Bởi Frank , 27 Tháng 8 2026

Tại sao Washington thất bại trong cuộc chiến kinh tế chống Iran và Nga

Ảo tưởng về Kiểm soát Đế quốc: Một Bá chủ trong Phủ nhận

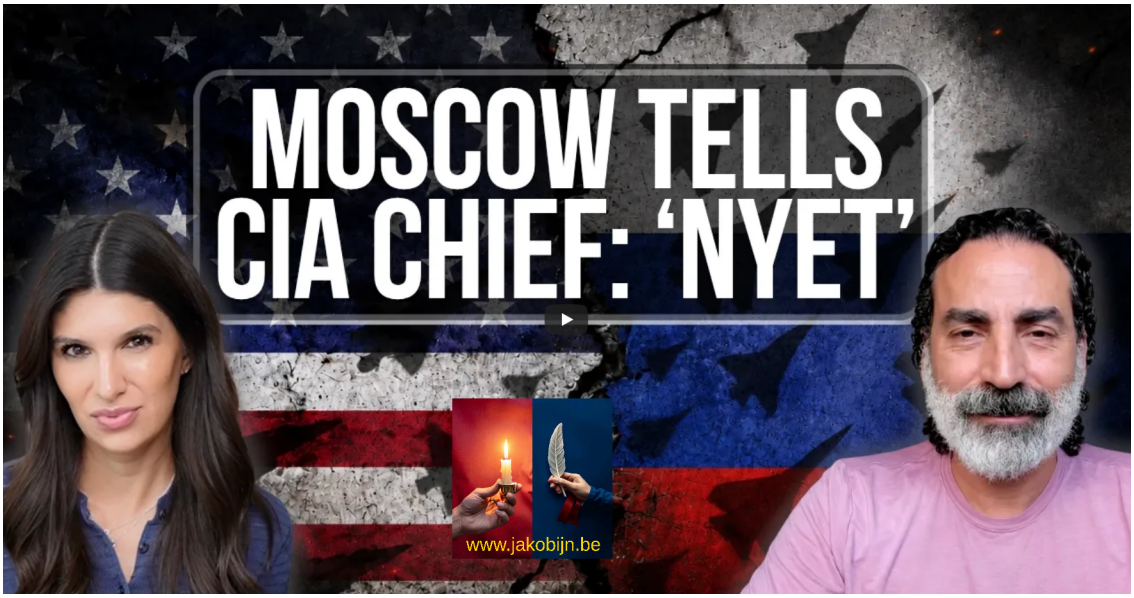

Bởi Frank Dumon

Vào ngày cuối hè này, 27 tháng 8 năm 2026, thực tế địa chính trị vẫn tiếp tục áp đặt một cách không ngừng lên phương Tây, nơi ngày càng gặp khó khăn trong việc thừa nhận sự suy tàn của chính mình. Một cuộc phỏng vấn gần đây của Rachel Blevins với nhà báo Palestine-Syria và giám đốc của Free Palestine TV, Laith Marouf, đã vẽ nên một bức tranh tiết lộ về động lực hiện tại ở Trung Đông và cán cân quyền lực toàn cầu rộng lớn hơn. Ngòi nổ là một động thái có vẻ bất ngờ, nhưng khi xem xét kỹ hơn là tuyệt vọng của chính quyền Mỹ hiện tại: việc khởi động 'Chiến dịch Economic Outcast', một chiến dịch nhằm trừng phạt các quốc gia vẫn kinh doanh với Iran, kết hợp với chuyến thăm bí ẩn, không báo trước của Giám đốc CIA John Ratcliffe tới Moscow.

Đối với người quan sát tinh ý, và đặc biệt là những người nghiên cứu các mô hình lịch sử của sự bành trướng đế quốc quá mức, diễn biến này không có gì đáng ngạc nhiên. Đó là phản xạ cổ điển của một bá chủ đang suy tàn: khi các biện pháp quân sự và ngoại giao thất bại, người ta dùng đến cưỡng chế kinh tế và đe dọa. Nhưng như Marouf phân tích một cách sắc sảo, thế giới đã thay đổi. Iran, sau những gì được mô tả trong cuộc phỏng vấn là một thất bại tuyệt đối của Hoa Kỳ trong một cuộc xung đột kéo dài 40 ngày, đã tái nổi lên như một trong bốn cường quốc lớn trên trái đất. Nỗ lực của Washington nhằm buộc Nga và Trung Quốc cắt đứt quan hệ với Tehran không chỉ là sự đánh giá thấp chiều sâu chiến lược của các liên minh này, mà còn là sự nhận thức sai lầm cơ bản về thực tế đa cực mới. Bài viết này mổ xẻ các điểm chính của cuộc phỏng vấn, đặt chúng trong bối cảnh lịch sử và địa chính trị rộng hơn, và đưa ra một phê phán sắc bén về sự mù quáng về mặt ý thức hệ đang thúc đẩy chính sách đối ngoại phương Tây hiện nay.

Chiến dịch 'Economic Outcast': Trừng phạt như một Màn kịch Nội địa

> Thông báo gần đây của Bộ Tài chính Mỹ về việc áp đặt các lệnh trừng phạt mới đối với gần 60 cá nhân và thực thể, trải dài khắp Hồng Kông, Singapore, Thụy Sĩ, UAE, Malaysia, Quần đảo Marshall, Vương quốc Anh, Pháp, Syria, Ukraine, Hy Lạp và Trung Quốc, không nên được coi là dấu hiệu của sức mạnh, mà là của sự bất lực. Như Marouf nhận xét đúng đắn, Hoa Kỳ đã áp đặt lên Iran chế độ trừng phạt tối đa có thể trong nhiều thập kỷ. Đơn giản là không còn gì mới hoặc mang tính hủy diệt để nghĩ ra có thể ảnh hưởng trực tiếp đến Iran mà không làm nền kinh tế thế giới rơi vào vòng xoáy đi xuống.

Do đó, các lệnh trừng phạt mới không nhằm trực tiếp vào Iran, mà nhằm vào bên thứ ba. Đó là một nỗ lực để siết chặt các quốc gia chư hầu và các nền kinh tế nhỏ hơn không có đủ nguồn lực để kháng cự. Việc tạm thời miễn trừ cho các ngân hàng Trung Quốc không phải là dấu hiệu của sự khoan hồng, mà là sự cần thiết kinh tế thuần túy. Trung Quốc hiện là động cơ kinh tế duy nhất giữ cho nền kinh tế thế giới vận hành. Một cuộc tấn công trực tiếp vào hệ thống tài chính Trung Quốc sẽ dẫn đến sự sụp đổ triệt để của thương mại thế giới, một kịch bản mà ngay cả những phần tử hiếu chiến nhất ở Washington cũng phải lùi bước. Thay vào đó, họ chọn cách làm gương cho những người chơi nhỏ hơn, với hy vọng rằng nỗi sợ bị trừng phạt thứ cấp sẽ có tác dụng răn đe.

Tuy nhiên, chiến lược này bỏ qua một thực tế quan trọng: sức bền của thị trường chợ đen và sự sâu sắc hóa của các hành lang trên bộ. Thương mại giữa Trung Quốc, Nga và Iran đang tăng tốc. Các tuyến đường sắt mới đang được xây dựng và vận chuyển

trên Biển Caspian được tăng cường để lấp đầy những khoảng trống mà bất kỳ sự gián đoạn nào của các tuyến đường biển truyền thống có thể gây ra. Các lệnh trừng phạt của Mỹ và châu Âu đã trở thành một con hổ giấy, một màn kịch được dàn dựng nhằm khiến công chúng và các bộ phận lung lay của đế chế tin rằng quyền kiểm soát vẫn đang được thực thi.

Trục Không lay chuyển: Tại sao Nga sẽ Không bỏ rơi Iran

Chuyến thăm không báo trước của Giám đốc CIA John Ratcliffe tới Moscow được truyền thông phương Tây mô tả là một nỗ lực để cảnh báo hoặc thậm chí cầu xin Nga cắt đứt quan hệ với Iran. Phản ứng của Điện Kremlin rất đáng chú ý: có xác nhận rằng đã có liên lạc với các cơ quan tình báo, nhưng nhất quyết không phải với Tổng thống Putin, sau đó là lời lên án trực tiếp của Nga đối với các lệnh trừng phạt đơn phương. Đây không phải là ngẫu nhiên, mà là một "cái tát vào mặt" ngoại giao có tính toán.

Marouf đưa ra một sự phân biệt lịch sử quan trọng: thời điểm Nga có thể đã cân nhắc từ bỏ Iran đã qua từ lâu. Trong các giai đoạn đầu của cuộc xung đột trong khu vực, khi các nhà lãnh đạo kháng chiến (như Hassan Nasrallah và lãnh đạo Hamas) bị thanh toán và tổng thống Iran thiệt mạng, Moscow có thể đã có nhận thức rằng Trục Kháng chiến bị suy yếu và cần phải rút lui để cứu các căn cứ của mình ở Syria. Tuy nhiên, thời điểm đó đã kết thúc một cách dứt khoát.

Ngày nay, thực tế đã đảo ngược. Hoa Kỳ là bên đang rút lui khỏi Tây Á, trong khi Trục Kháng chiến đang ở đỉnh cao sức mạnh quân sự. Iran đã chiến thắng trong một cuộc xung đột trực tiếp với Mỹ. Đối với Nga, không có bất kỳ lợi thế chiến lược hay kinh tế nào khi từ bỏ đồng minh này lúc này. Ngược lại, sự leo thang quân sự gần đây của Nga ở Ukraine – với vũ khí lớn hơn, tiến quân sâu hơn và cách tiếp cận tàn khốc đối với bờ biển Ukraine – cho thấy Moscow không sợ đối đầu thêm. Nga cảm thấy được củng cố bởi sự dễ bị tổn thương đã được chứng minh của bộ máy quân sự phương Tây. Bất kỳ mối đe dọa nào từ CIA sau những cánh cửa đóng kín, có thể được thúc đẩy bởi ảnh hưởng của các nhóm vận động hành lang Zionist hoặc các đầu sỏ chính trị bên trong Nga, đều không thể sánh được với lợi ích địa chính trị cứng rắn của một quan hệ đối tác chiến lược sâu sắc với Tehran và Bắc Kinh.

Ý thức hệ trên Lý trí: Chủ nghĩa Zion là Động lực của Sự suy tàn Đế quốc

Một trong những quan sát sâu sắc nhất trong cuộc phỏng vấn là phân tích động cơ đằng sau chính sách của phương Tây. Trong một mô hình lý trí, tư bản thuần túy và đế quốc, Hoa Kỳ lẽ ra đã sớm nhận ra rằng duy trì xung đột với Iran là tự sát kinh tế.

Người ta có thể, như Marouf chỉ ra một cách sắc bén, dễ dàng cài đặt một nhân vật ngoan ngoãn hơn và bảo toàn 'quyền lực mềm' của phương Tây. Tuy nhiên, các khái niệm về luật pháp quốc tế, nhân quyền và tự do ngôn luận đã bị ném vào sọt rác một cách không thương tiếc.

> Tại sao? Bởi vì hiện tại ý thức hệ là động lực chính của việc ra quyết định tại Washington và các thủ đô châu Âu. Nghĩa vụ ý thức hệ để duy trì thực thể Zionist ở Palestine, bất kể chi phí, đã làm lu mờ mọi hình thức phân tích chi phí-lợi ích hợp lý. Phương Tây đang đốt cháy tính chính đáng lịch sử và thẩm quyền đạo đức của chính mình để duy trì một dự án thực dân về cơ bản dựa trên chế độ phân biệt chủng tộc và loại trừ. Đây không phải là ngẫu nhiên, mà là một đặc điểm cấu trúc của giai đoạn hiện tại của đế chế: những mâu thuẫn trở nên gay gắt đến mức chúng bắt đầu ăn mòn hệ thống từ bên trong.

Sự cứng nhắc về ý thức hệ này bị làm trầm trọng thêm bởi các chu kỳ chính trị nội bộ. Với cuộc bầu cử giữa kỳ của Mỹ đang đến gần, nhu cầu về sự xao nhãng và một bài diễn văn 'người đàn ông mạnh mẽ' là rất cần thiết. Một hiện trạng thoải mái không thể bán được cho cử tri. Đồng thời, sự trì trệ chính trị nội bộ ở Israel đang thúc đẩy giới lãnh đạo nước này leo thang hơn nữa để củng cố vị thế quyền lực của mình. Sự hội tụ của các nhu cầu chính trị nội bộ ở Mỹ và Israel khiến việc gia tăng thù địch trong những tuần tới không chỉ có khả năng xảy ra, mà gần như là không thể tránh khỏi. Iran và Trục Kháng chiến nhận thức được điều này và sẽ không thụ động chờ đợi. Như Marouf chỉ ra, Iran đã chứng minh có thể tấn công hiệu quả vào nền kinh tế của các quốc gia chư hầu ở Bán đảo Ả Rập, như các cuộc tấn công vào tàu thuyền Ả Rập Xê Út ở Biển Đỏ và Vịnh Aqaba. Sự leo thang hơn nữa sẽ đẩy giá dầu lên cao và tác động đến các nền kinh tế phương Tây nặng nề hơn bất kỳ lệnh trừng phạt nào.

Nghịch lý Syria và Việc vạch trần 'Danh sách Khủng bố'

Như một lớp kem phủ trên chiếc bánh hấp dẫn của sự phi lý địa chính trị này, cuộc phỏng vấn cho biết Hoa Kỳ đã loại Syria khỏi danh sách các nước tài trợ khủng bố trong tuần này. Đối với người chưa biết, điều này có vẻ như một bước tiến tới bình thường hóa. Đối với nhà phân tích sắc sảo, đây là một nghịch lý tiết lộ bản chất thực sự của các danh sách này.

> Syria đã nằm trong danh sách này trong nhiều thập kỷ, mặc dù là một nhà nước thế tục, đa sắc tộc và đa tín ngưỡng, nơi cung cấp một trong những nơi trú ẩn an toàn nhất cho người Cơ đốc giáo trong khu vực. Không có bất kỳ ghi chép lịch sử nào về việc công dân Syria thực hiện các hành vi khủng bố bên ngoài biên giới đất nước. Danh sách này chưa bao giờ là một thước đo khách quan về an ninh; nó là

một công cụ chính trị để gán ghép cho bất kỳ quốc gia nào chống lại quyền bá chủ của Mỹ và sự áp bức của Zionist là khủng bố.

Sự mỉa mai giờ đây đã trọn vẹn: danh sách được dỡ bỏ vào thời điểm mà theo Marouf, các nhân vật có liên hệ với al-Qaida và ISIS (như Mohammed al-Jolani) đang kiểm soát trên thực tế đất nước, được hậu thuẫn bởi những kẻ khủng bố quốc tế hiện đang được tiếp đón như 'đại sứ' tại Washington. Điều này chứng minh một cách không thể bác bỏ những gì các nhà phê bình đã nói trong nhiều năm: trong danh sách khủng bố của Mỹ không phải là những kẻ khủng bố, mà là các quốc gia từ chối phục tùng. Khi một thủ lĩnh khủng bố được công nhận bỗng nhiên được mặc một bộ vest đắt tiền và được tiếp đón tại Nhà Trắng, màn kịch đã kết thúc. Bức màn của 'Phù thủy xứ Oz' đã được kéo hoàn toàn sang một bên. Những gì chúng ta đang thấy ở Syria không phải là hòa bình, mà là một sự chiếm đóng được Mỹ và Israel hậu thuẫn, nơi hàng chục nghìn người Syria biến mất và các cuộc thanh trừng sắc tộc đang diễn ra. Việc loại khỏi danh sách không phải là chiến thắng cho nhân quyền, mà là sự chứng nhận quan liêu cho những con linh cẩu mới được phương Tây hậu thuẫn đang xé nát đất nước.

Kết luận: Cái giá của Ảo tưởng

Cuộc phỏng vấn với Laith Marouf là một sự điều chỉnh đầy tỉnh táo nhưng cần thiết đối với các câu chuyện chính thống của phương Tây. Nó cho thấy Hoa Kỳ, bị thúc đẩy bởi sự cứng nhắc về ý thức hệ và hoảng loạn chính trị nội bộ, đang tiến hành một cuộc chiến kinh tế mà họ không thể thắng, chống lại một liên minh

(Nga-Trung Quốc-Iran) vốn kiên cường hơn bao giờ hết về kinh tế và quân sự. Chuyến đi bí ẩn của CIA tới Moscow không phải là dấu hiệu của một ván cờ ngoại giao bậc thầy, mà là sự dò hỏi mạch tuyệt vọng của một thế lực nhận ra thế giới đang tuột khỏi tầm tay mình.

Đối với châu Âu, và đặc biệt là đối với Bỉ, điều quan trọng là không được mù quáng theo đuổi chính sách tự hủy diệt này. Sự cảm thông đối với sự trỗi dậy của Nam bán cầu và sự công nhận thực tế về vị thế của Nga và châu Á không phải là những quan điểm cấp tiến, mà là cơ sở lý trí duy nhất cho một chính sách đối ngoại độc lập. Ảo tưởng rằng phương Tây vẫn có thể định hình thế giới một cách đơn phương phải trả giá. Và cái giá đó phải trả bởi người dân bình thường, bởi các nạn nhân ở Syria và Palestine, và bởi tương lai của trật tự pháp lý quốc tế.

Nguồn: Bài viết này dựa trên bản ghi của cuộc phỏng vấn giữa Rachel Blevins và Laith Marouf (Giám đốc điều hành, Free Palestine TV), được phát sóng vào ngày 26 tháng 8 năm 2026. Phần phân tích và bối cảnh hóa đã được thêm vào bởi De Jakobijn để làm rõ các tác động địa chính trị cho độc giả nói tiếng Hà Lan.

https://youtu.be/-Qz3cwKVJTk